

A man with grey hair, smiling, is sitting at a wooden desk. He is wearing a dark blue long-sleeved shirt. His right hand is resting on his chin. Behind him is a large bookshelf filled with books. To the left, there is a framed painting of a landscape with a small boat and the text 'PETRUS CELITO' at the bottom.

UCHEMJEHLÝ

Zbigniew Czendlik a jeho hosté

Stanislav Bernard

Lucie Bílá

Věra Čáslavská

Luděk Galuška

Doris Grozdanovičová

Radek Jaroš

Božena Jirků

Pavčina Kalousová

Helena Klímová

Josef Koutecký

Mikuláš Kroupa

Václav Malý

Angelika Pintířová

Jan Potměšil

Liběna Rochová

Tomáš Sedláček

Hana Scharffová

Robert Vano

Miroslav Verner

Uchem jehly
Zbigniew Czendlik
a jeho hosté

UCHEMJEHLÝ

Zbigniew Czendlik
a jeho hosté

ARGO

Nakladatelství Argo děkuje všem hostům Zbigniewa Czendlika
za udělení souhlasu s publikováním rozhovoru v této knize.

Edition © Argo, 2018

Original concept © Česká televize, 2011

Vlastník ochranné známky Uchem jehly®, Česká televize

Copyright © Zbigniew Czendlik, 2018

Photographs © Richard Fuksa, Radomír Řezáč, Jaromír Šallé,

Martin Vavris a Česká televize, 2018

Cover photograph © Jan Roller, 2018

ISBN 978-80-257-2586-3 (váz.)

ISBN 978-80-257-2720-1 (e-kniha)

V hradbách Jeruzaléma byla prý ve starověku nízká a úzká branka nazvaná Ucho jehly. Proto Ježíš vyslovil známý výrok, že snáze projde velbloud uchem jehly než boháč do království nebeského. Když jsme v České televizi před lety začali prosazovat novou talk show, cítil jsem se podobně jako onen biblický velbloud před brankou, kterou nemůže projít. K mému prvnímu telefonátu Zbigniewu Czendlikovi s nabídkou, aby moderoval nový pořad, jsem se odhodlával několik dní. Co mohu nabídnout populárnímu muži, který občas plní stránky novin fotografiemi s celebritami? Zatím neexistující televizní pořad, o jehož schválení budeme teprve bojovat? Nic nebylo nakonec dále od pravdy než charakteristika, kterou jsem si stvořil ve své hlavě. Jakmile jsem během práce na talk show Uchem jehly poznal Zbigniewa blíže, ukázalo se, že je srdečný, ochotný vždy pomoci a vyjít vstříc. A hlavně že je ideálním moderátorem. Ne proto, že by se sem tam nezamotal do otázky, neztratil nit nebo se nepřerekl, ale proto, že vždy dokázal vytvořit na své faře takovou atmosféru, aby se hosté cítili jako doma a aby si chtěli povídat a otevřít se.

Za těch několik let, kdy se pořad v České televizi vysílá, prošly Zbigniewovým obývacím pokojem, kde

natáčíme a který si vždy nechá trpělivě „rozbombardovat“ televizním štábem, desítky osobností. Ani v jednom případě jsem se nesetkal s tím, že by host nakvašeně odjížděl z lanškrounské fary s tím, že má konečně natáčení za sebou. Naopak natáčení obvykle plynule přešlo v posezení v kuchyni a další příjemné povídání.

Jak už to bývá, média vytvářejí o svých oblíbencích trochu jiný obraz, než jakým je člověk ve skutečnosti. O Zbigniewovi to platí dvojnásob. Farář celebrity, který navštěvuje golfové turnaje nebo galavečery, totiž v první řadě vede v Lanškrouně živoucí farnost se spoustou aktivit a vždy plným kostelem, pomáhá kněžím v nesnázích, buduje charitativní projekty a snaží se pomáhat, kde se dá. Stojí ho to spoustu sil. Jeho únavu pak na faře už nikdo nevidí.

Křesťanství jako něco, co buduje základy našeho lidství, není Zibiho vynález. Je to nicméně zcela pevně zabudováno do jeho osobnosti. A to z něho dělá člověka ochotného naslouchat, ptát se s otevřeným srdcem, často s humorem a bez odsuzování. Věřím, že tohle z rozhovorů na následujících stránkách budete vnímat stejně jako já, když jsem si poprvé při natáčení Uchem jehly s Lucií Bílou sedl do přenosového vozu a zaznělo: „Kamery jedou, Zibi, můžeš!“

Patrick Diviš
kreativní producent

Stanislav Bernard

Úspěšný podnikatel v oblasti pivovarnictví. V roce 1991 společně s Josefem Vávrou a Rudolfem Šmejkalem koupil zchátralý pivovar v Humpolci, ze kterého se jim podařilo vybudovat úspěšnou rodinnou firmu. Dnes je s Josefem Vávrou jeho spolumajitelem a generálním ředitelem. V roce 1993 založil Český svaz malých nezávislých pivovarů. Byl spolumajitelem soukromého rádia Vysočina 94,3 FM v Jihlavě. Angažuje se také v komunální politice a je spoluzřizovatelem Nadačního fondu proti korupci.

Můj dnešní host vypadá trošku jako zjev. Takový kudrnáč s obrovským širokým úsměvem. Já si myslím, že širší úsměv už má jen Lucie Bílá. Je to člověk, který si ze sebe dokáže udělat legraci. Vídáme ho na billboardech se švestkou nebo třešní na hlavě. Přestrojeného za doktora. Dokonce i za papeže. Je to člověk, který dal své jméno oblíbenému českému moku – Standa Bernard. Ahoj.

Ahoj.

Čau. Počkej, jak se zdraví pivovarníci?

Dej Bůh štěstí, ale to bych ti nahrával.

Dej Bůh štěstí. Budeme si tedy povídat o tom, jestli ti to štěstí dal a jestli je šťastný, když vidí, jak ten mok popíjíme.

Já si myslím, že jak kdy.

Stando, prosím tě, ukaž mi svůj úsměv. Ukaž ho světu. Počkej, já ti pomůžu. Mám takové krásné rčení nebo spíš takovou teorii o vzniku světa, která zní: „Na začátku byla pecka. Z pecky byla švestka. Ze švestky byla slivovice. Ze slivovice byla opice a pak byl člověk.“ Těm, kteří požívají tvoje pivo, se totiž někdy stává, že pak nějakou opici dostanou...

Tak to určitě.

Dostal jsi ji taky? Měl jsi ji ze svého piva?

Z piva není tak jednoduché si udělat opici. To je potřeba něčím prostřídat.

Ty jsi krásný člověk s úsměvem na tváři, což je asi projevem tvého uspokojení a štěstí.

To je spíš taková idealistická představa. Já se radši směju, než abych se mračil. I když někdy mi to nejde.

Jsi určitě pyšný a hrdý na to, že se ti podařilo vybudovat pivovar prakticky od nuly.

Tak zaprvé na to nejsem sám. Jsme na to s Pepou Vávrou dva společníci a od roku 2001 máme belgického partnera, který má u nás rovných padesát procent. Ale pravda je, že Belgičané nám do toho nemluví. Oni v podstatě před těmi deseti lety přinesli určité peníze, které nám tehdy pomohly. Jinak ten pivovar tam býval od roku 1597. Takže už od středověku. Bohužel když jsme ho my kupovali za hrozné peníze – za pětinasobek zůstatkové hodnoty –, tak už to byla víceméně ruina. Takže ne že bychom ho museli budovat úplně znova, ale dá se říct, že ho stavíme už dvacet let na nohy.

Já jsem v Lanškrouně osmnáct let. Budu letos takovým plnoletým občanem Lanškrouna a musím říct, že vím, o čem mluvíš, protože i moje práce faráře je trošku práce restauratéra. Trošku stavitele. Pořád něco opravuji. Tyhle kulturní památky byly v těch devadesátých letech po revoluci trošku zchátralé. A je to dřina.

Na druhou stranu říkám, že když je co dělat, tak je to dobré, protože nejhorší by bylo, kdybychom už měli hotovo.

Kdo tě nejvíc motivuje v tvé práci?

Kdo? Myslím si, že od začátku mám nějaký sen. Nějakou představu, co bychom chtěli. Vynikající pivo. Výbornou značku. Odlišnou značku. Nebýt v řadě. A mě určitě motivují lidi kolem mě. Všichni spolupracovníci jsou pro mě vždycky jakousi inspirací. Není to jenom striktně o práci, ale je to i tom, jak dopadl včera fotbal a hokej. A co doma a jak bylo na horském kole a tak dále. V takovém prostředí se mnohem lépe pracuje, než kdyby to bylo zaměřeno jen na nějaký výkon a výsledky. Určitě mě motivují lidi a spolupracovníci a tak dál.

To je jako v mém případě. Lidé jsou pro mě tou nejsilnější a největší motivací. Dělat ty lidi kolem sebe šťastné... A co tvoje rodina? Tvůj podnik je podle mě rodinný podnik.

Když jsme v roce 1991 začínali, tak v Bavorsku už byly rodinné firmy a pro mě to bylo inspirující. Ti lidé to dělají poctivě, ať už co do kvality, tak i do nějakých vztahů a tak. I když my nejsme jedna rodina. Jsme tam dva společníci za českou stranu plus belgická strana. Ale snažíme se,

aby ta firma měla rodinný charakter. Pravda je, že tam pracuje spousta lidí, ať už z Pepovy rodiny, nebo z té mojí. Ale není to jenom o rodinných příslušnících, je to spíš o atmosféře a o tom, co z té firmy jde ven, aby to bylo opravdu děláno poctivě a kvalitně.

Žiješ naplno pro svoji firmu. Neovlivnilo to například tvoje rodinné vztahy? Nepotkala tě třeba rodinná krize?

Určitě to ovlivnilo rodinné vztahy, protože člověk, ať chce nebo ne, tak si to nosí domů. Byly doby, kdy jsme... Tehdáž s námi bydlel syn se svojí ženou a pracoval zároveň u nás. Nebo pracoval ve firmě. A pravda je, že jsme často večer diskutovali o problémech a pak jsme nemohli usnout. Takže po nějaké době jsme si zakázali debatovat o problémech. Když jsem teď byl v Brně na přednášce o rodinných firmách, tak jsem to těm lidem říkal... Byla tam jedna paní zhruba tak v sedmém měsíci těhotenství a říkala, že mají s manželem firmu. Ptala se, co mají dělat. Radil jsem jí, aby si tu firmu určitě netahali domů. Že bych v nějakou odpolední hodinu řekl: Tak teď končí firma a začíná život. Ale to jsem řekl spíš v žertu. Myslel jsem tím, že pokud je to pozitivní a nejsou to nějaké problémy nebo průšvihy, tak ať to doma řeší. A pokud je to bude v posteli bavit víc než sex, tak ať se tím baví třeba do půlnoci. Ale nesmí to být ty problémy.

Ale ty jezdíš se svojí firmou, protože jsi jí dal své jméno. Na jednu stranu to obdivuji, protože to je pro mě taková záruka serióznosti – dávám své jméno této firmě a ta firma už s ním bude navždy spojována. To se mi líbí.

Ono to u nás, Zbyšku, byla taková z nouze ctnost, protože jsme na jedné straně oživovali pivovar – rozjížděli jsme výrobu, ale neměli jsme vůbec nic – a po večerech jsme vymýšleli jméno. Takže jsme tři večery diskutovali o tom, jestli se to bude jmenovat Orlík nebo Humpolec a tak. Nakonec můj tehdejší třetí společník Ruda Šmejkal víceméně plácl Bernard. Už ze zoufalství. A mně v té chvíli prošlo hlavou, že to nezní úplně špatně, že se to nemusí překládat do cizích řečí. Že to ve španělštině neznamená teroristickou organizaci a podobně. To je bohužel realita pro jednu českou společnost.

Vidíš, mě by nenapadlo přemýšlet v těchto kategoriích.

Já jsem to tak nějak v hlavě měl. Trošku mi to tam prolítlo. A když mi tohle došlo, tak jsem se ptal Pepy, jestli to pivo skutečně bude vařit poctivě, protože on je sládek. On je ten, kdo to vaří a kdo to umí, a samozřejmě všichni lidi kolem něho. On mě ujistil, že pro to bude dělat všechno. Tak jsem souhlasil. Neměli jsme moc času na nějaké dramatické vymýšlení. Takže to šlo strašně rychle a vymýšleli jsme to za pochodu.

Diváci tě znají z různých billboardů. Kdo přišel s nápadem takhle se, nechci říct ošklivé slovo, prodat...

Ono se to přímo nabízí, když se ta značka jmenuje jménem podnikatele. Pravda je, že když jsme spolupracovali s reklamní agenturou, tak mi to nabízeli už léta. Tedy víceméně po mně chtěli, ať začnu dělat reklamu na vlastní produkt. Já jsem se tomu vždycky bránil, protože jsem si neuměl představit, jak budu do reklamy povídat, že máme skvělé pivo a výborně chutná a voní. Říkal jsem si, že by mi to nešlo přes pusu. A když pak přišli s tím fórem,

s tím vtípem „Bernard s čistou hlavou“ na nealkoholické pivo, jak tam vypadám jak ušatý netopýr, jsem bez vlasů... Nejprve jsem se zhrozil, jak vypadám, a vyhnal jsem je s tím. A za dalších pár minut mi došlo, že to je fakt dobrý fór, tak jsem na to kývnul.

A to ses dal ostříhat, nebo to vyretušovali?

Ne, máme komputery... Nejprve jsme to dali na billboardy po celé republice, pak na etikety a teď vlastně naše nealko piva každý pozná. Pak už nastoupíš do nějakého vlaku a jedeš. Přestaneš to vnímat. Ale hlavně jsem chtěl říct, že mi nikdy nedělalo problém si ze sebe udělat legraci.

Ale tvoje billboardy nejsou jen o reklamě. Ty tam reaguješ na konkrétní události z politického nebo veřejného života.

Ano, když mě něco štve nebo když mě něco pobaví a má to nějaký širší dosah, tak proč na to nezareagovat.

Co to bylo naposledy?

Naposledy to byl ten stupidní zásah těžkooděnců v České televizi.

To bylo hrozné.

To bylo skutečně hrozné. Můj kamarád z Bratislavy mi volal a říkal mi, že to viděl ve zprávách. Myslel si, že je to konec demokracie v Česku.

Stando, když jsme svědky takových těch trošku přeshlapů, které nám média přinášejí z politického světa, máš chuť ještě vůbec sledovat politiku? Zajímá tě to?

To je dobrá otázka. Je pravda, že si v televizi zprávy pouštím čím dál tím méně. Spíš se podívám na počítač na nějaké internetové zprávy. Pravda je, že jsme skutečně v téhle oblasti klesli hodně hluboko. Ale že bych z toho měl nějakou radost nebo že bych měl chuť to sledovat, takový masochista nejsem. Nicméně se mě to dotýká. Žijeme v tom a člověk to vnímá.

Co tě nejvíc štve, když se na to díváš a sleduješ to?

Mě nejvíc štve, že víceméně promarníme svoji šanci. A ta šance je obrovská, protože Česká republika a lidi, kteří tady žijí, jsou velice šikovní. Bohužel jak je vidět, tak nejenom šikovní, ale občas všeho schopní. Já to vnímám, že máme mnohem větší šance. Když si člověk přečte něco o první republice, tak tehdy jsme byli, hlavně koncem třicátých let, výspou demokracie uprostřed nedemokratických režimů. To nebyl jenom Hitler v Německu, ale i další země okolo nás. Česká koruna byla velmi tvrdou měnou. Teď mě pobavilo, když jsem v knize Jiřího Hejdy Žil jsem zbytečně – což je mimochodem úžasná kniha, vřele ti ji doporučuji – četl o tom, jak jezdil do Alp na lyže, protože tam bylo levně. Třeba oproti Slovensku, oproti Tatrám. To jsou takové relace, které si člověk dneska asi neumí moc představit. Jak říkám, nejvíc mi vadí a nejvíc mě štve, že promarníme šanci, kterou máme. Díky tuhosti a díky malosti a nenažranosti pár lidí. I když samozřejmě ti lidé jsou součástí nás. Takže to není zase nějaký zvláštní živočišný druh. Myslím tím teď vrcholné politiky.

Já mám takové krásné rčení. A doufám, že mi to odpustíš, i diváci. Svět se řítí do ďáblovy řiti.